

ZARZĄDZENIE
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi
z dnia 20 maja 2025 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Napoleonów”

Na podstawie art. 22 ust. 1, ust. 2 pkt 2, ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Napoleonów”, zwanego dalej „rezerwatem”, na lata 2025 – 2029.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1 uwzględniają:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które są przedstawione w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które są przedstawione w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Lokalizację działań ochronnych w postaci mapy określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 4. Ochroną czynną obejmuje się cały obszar rezerwatu.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Łodzi

Grzegorz Socha
/dokument podpisany elektronicznie/

Załącznik nr 1 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 20 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Napoleonów”.

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA
TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1.	Zbyt duże zwarcie podszytu oraz nadmierna ekspansja leszczyny i graba powodujące nadmierne zacienienie dna lasu i utrudniony wzrost roślinności charakterystycznej dla siedliska dąbrowy świetlistej oraz ograniczające tworzenie się odnowień dębowych.	Usuwanie z warstwy podszytu leszczyny, graba.
2.	Miejscowe zbyt duże zwarcie drzew niezwiązanych z siedliskiem dąbrowy świetlistej (graba, lipy, leszczyny) nadmiernie zacieniających dno lasu i sprzyjające tworzeniu się odnowień w wyniku ich obsiewania.	Stopniowe usuwanie drzew gatunków niezwiązanych z siedliskiem dąbrowy świetlistej.
3.	Obecność gatunków obcych - dęba czerwonego i robinii akacjowej.	Monitorowanie i w miarę możliwości ograniczanie ekspansji dęba czerwonego i robinii akacjowej.
4.	Obumieranie drzew rosnących przy drodze krajowej nr 72.	Prowadzenie zabiegów mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego użytkowników drogi krajowej nr 72 w części rezerwatu przyległej do tej drogi.
5.	Antropopresja, w szczególności niekontrolowana penetracja i zaśmiecanie rezerwatu.	Utrzymanie i konserwacja tablic informacyjnych oraz tablic urzędowych. Prowadzenie nadzoru przez uprawnione służby. Okresowe sprzątanie rezerwatu. Okresowe lustracje rezerwatu.

Załącznik nr 2 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 20 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Napoleonów”.

**OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, Z PODANIEM RODZAJU,
ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ**

Lp.	Rodzaj i opis zadań ochronnych	Rozmiar zadania w latach 2025-2029	Lokalizacja (wydzielenia leśne)
1.	Usuwanie leszczyny i graba z warstwy podszytu wraz z wyniesieniem usuniętej biomasy poza teren rezerwatu.	117-g – całość, 117-h – całość, 117-i – całość, 125-b – całość, 126-a – całość, 126-b – całość, 126-c – całość, 126-d – całość. Łącznie: 30,83 ha. Szczegółowy rozmiar zadania zostanie określony na podstawie okresowych wizji terenowych, prowadzonych nie rzadziej niż co dwa lata. Działanie należy prowadzić nie rzadziej niż co trzy lata. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi.	117-g, -h, -i 125-b 126-a, -b, -c, -d
2.	Usuwanie osobników graba, lipy, leszczyny z warstwy drzewostanu wraz z częściowym wyniesieniem biomasy poza teren rezerwatu.	Miejscowe usuwanie wskazanych rodzajów drzew z warstwy drzewostanu. Szczegółowy rozmiar zadania w tym: liczba drzew przeznaczonych do wycinki, powierzchnia działań ochronnych, ilość drzew pozostawianych do naturalnego rozkładu zostanie określona na podstawie okresowych wizji terenowych. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi.	117-g, -h, -i 125-b 126-a, -b, -c, -d
3.	Usuwanie gatunków obcych - dęba czerwonego i robinii akacjowej, wraz z wyniesieniem biomasy poza teren rezerwatu.	Usuwanie gatunków obcych – dęba czerwonego i robinii akacjowej zarówno z warstwy podszytu jak i z warstwy drzewostanu. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi.	117-g, -h, -i 125-b 126-a, -b, -c, -d
4.	Prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych lub ewentualne wycięcie drzew zagrażających bezpieczeństwu powszechnemu użytkowników drogi krajowej nr 72.	Wg potrzeb. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Nadleśnictwo Poddębice.	Obszar rezerwatu w pasie o szerokości 30 m od granicy rezerwatu.

5.	Utrzymanie oznaczenia rezerwatu.	Podjmowanie działań związanych z konserwacją i naprawą tablic informacyjnych i urzędowych. Rozmiar zadania oraz podmiot odpowiedzialny za jego wykonanie zostanie określony na podstawie okresowych wizji terenowych.	Cały obszar rezerwatu przyrody.
6.	Okresowe lustracje rezerwatu.	Prowadzenie okresowych wizji terenowych mających na celu ocenę stanu zachowania przedmiotu ochrony rezerwatu oraz określenie zasadności i rozmiaru prowadzenia na obszarze rezerwatu działań ochronnych wskazanych w pkt. 1-3. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi przy udziale zarządcy terenu – Nadleśnictwa Poddębice.	Cały obszar rezerwatu przyrody.
7.	Prowadzenie nadzoru przez uprawnione służby, okresowe sprzątanie terenu rezerwatu.	Wg potrzeb. <u>Podmiot odpowiedzialny:</u> Nadleśnictwo Poddębice.	Cały obszar rezerwatu przyrody.

Załącznik nr 3 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 20 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Napoleonów”.

Lokalizacja działań ochronnych w rezerwacie przyrody "Napoleonów"

Objaśnienia

 Granica rezerwatu przyrody

 Obszar działań ochronnych określonych w lp. 1, 2, 3 Załącznika nr 2

 Wydzielenia leśne

 Oddziały leśne

Przygotowanie mapy: RDOŚ w Łodzi
 Ortofotomapa: Główny Urząd Geodezji i Kartografii, dostęp: 2024-09-09
 Dane topograficzne: © autorzy OpenStreetMap, dostęp: 2023-12-31
 Wydzielenia leśne: Bank Danych o Lasach, data pozyskania: 2024-09-09
 Układ współrzędnych: PL-1992

70 0 70 140 m

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 22 ust. 1, ust. 2 pkt 2, ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940) dla rezerwatów przyrody, które nie posiadają planu ochrony, sprawujący nadzór ustanawia w drodze zarządzenia zadania ochronne.

Celem ochrony rezerwatu przyrody „Napoleonów”, zwanego dalej „rezerwatem”, stosownie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 31 grudnia 2014 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Napoleonów” (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 113 ze zm.), jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dąbrowy świetlistej oraz stanowisk roślin rzadkich i chronionych.

Zaplanowane działania ochronne w rezerwacie są kontynuacją działań podjętych w obszarze w latach poprzednich, które polegały na usuwaniu silnie rozwijającego się podszytu grabowego i leszczynowego oraz robinii akacjowej wraz z wyniesieniem biomasy poza teren rezerwatu przyrody. Podjęte działania służyć miały poprawie warunków świetlnych w występującej na jego obszarze dąbrowie świetlistej. Podjęte w latach poprzednich działania ochrony czynnej przyczyniły się do poprawy warunków świetlnych w rezerwacie.

Prowadzone w rezerwacie lustracje wskazują na konieczność kontynuacji działań ochronnych. Znaczny wzrost podszytu leszczynowego oraz grabowego w rezerwacie powoduje utrudniony wzrost roślinności charakterystycznej dla siedliska dąbrowy świetlistej, w tym gatunków rzadkich i chronionych. Dodatkowo w celu doświetlenia dna lasu zauważono potrzebę wycinki pojedynczych osobników graba, lipy i leszczyny z warstwy drzewostanu oraz gatunków obcych: robinii akacjowej oraz dęba czerwonego. Konieczność prowadzenia działań ochronnych wskazują też wykonywane na terenie rezerwatu przyrody badania naukowe, wskazujące, że z uwagi na tendencje dynamiczne fitocenoz obserwowane w rezerwacie, koniecznym jest kontynuowanie zabiegów ochrony czynnej w celu zatrzymania procesu przekształcania się dąbrowy świetlistej w cienisty las grądowy. Mając na uwadze powyższe, działaniami ochronnymi polegającymi na usuwaniu leszczyny i graba z warstwy podszytu, miejscowym usuwaniu osobników graba, lipy, leszczyny z warstwy drzewostanu oraz usuwaniu gatunków obcych: dęba czerwonego i robinii akacjowej obejmuje się wydzielenia: 117-g, -h, -i, 125-b, 126-a, -b, -c, -d.

Lustracje rezerwatu przyrody przeprowadzone w latach 2024-2025 wykazały problem zamierania dębów w rezerwacie, spowodowany prawdopodobnie pogorszeniem się warunków hydrologicznych (brakiem wody). Zamierające dęby wydzielają znaczną ilość posuszu, który zalega w rezerwacie. Obserwuje się także stopniowe wywracanie się obumarłych osobników dęba. Procesy zachodzące w rezerwacie sprawiają, że ilość martwego drewna w obszarze jest duża. Dąbrowy świetliste to lasy o luźnym zwarcie drzewostanu i umiarkowanie rozwiniętej warstwie podszytu. Cechy drzewostanów, takie jak obecność starych drzew czy martwego drewna na dnie lasu świadczy o normalnych cyklach rozwojowych w ekosystemie leśnym. Mimo korzystnego wpływu martwego drewna na funkcjonowanie i różnorodność biologiczną lasów, w przypadku dąbrów świetlistych podlegające dekompozycji drewno przyczynia się do wzbogacenia gleby w substancje mineralne (eutrofizacji siedliska), co sprzyja rozwojowi ekspansywnych gatunków. Występowanie znacznych ilości martwego drewna w płatach dąbrów jest zatem niekorzystne. Mając na względzie powyższe podczas prowadzenia zabiegów ochrony czynnej należy dążyć do usuwania wyciętej biomasy z obszaru dąbrowy świetlistej. Naturalnie wydzielające się martwe drewno znacząco podwyższa udział martwego drewna, którego dla właściwej oceny siedliska 9110 Ciepłolubne dąbrowy według metodyki GIOŚ nie powinno być więcej jak 5% zasobności drzewostanu.

Szczegółowy rozmiar poszczególnych zabiegów ochronnych koniecznych do wykonania w rezerwacie w latach kolejnych w tym: liczba drzew przeznaczonych do wycinki, powierzchnia działań ochronnych, ilość drzew pozostawianych do naturalnego rozkładu zostanie określona na podstawie okresowych wizji terenowych.

W części rezerwatu przyległej do drogi krajowej nr 72 obserwuje się zamieranie drzew. Występujący posusz w koronach drzew rosnących przy ww. drodze, odłamujące się gałęzie i konary mogą stanowić zagrożenie bezpieczeństwa osób korzystających z drogi. W związku z powyższym zasadnym jest prowadzenie

regularnych zabiegów pielęgnacyjnych drzew w pasie o szerokości 30 metrów od przedmiotowej drogi w głąb rezerwatu. W przypadku złego stanu fitosanitarnego drzew dopuszcza się ich wycinkę.

W rezerwacie podczas lustracji należy monitorować stan tablic urzędowych i informacyjnych, a w przypadku zaistnienia takiej potrzeby należy podejmować działania związane z ich konserwacją i naprawą. Ponadto prowadzi się okresowe lustracje przedmiotowego rezerwatu w celu określenia stanu zachowania przedmiotów jego ochrony.

Mając na względzie powyższe, na lata 2025-2029 zaplanowano działania ochronne, których zakres wskazano w załączniku nr 2 do zarządzenia. Cały obszar rezerwatu objęty zostaje ochroną czynną. Ze względu na rodzaj stwierdzonych w rezerwacie zagrożeń oraz sposobów ich eliminacji na chwilę obecną nie ustanawia się na przedmiotowym obszarze ochrony ścisłej oraz krajobrazowej.

W chwili obecnej Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi nie znalazł przesłanek do podjęcia w rezerwacie innych działań zmierzających do ochrony czynnej w stosunku do ekosystemów, a także gatunków roślin, zwierząt lub grzybów.